RÜŞVET

Rüşvet

- ‘Rüşvet’, hakkı yok etmek veya batılı revaçta göstermek için yahut mutlaka maksadı temin için hakkı olmayan kimseye verilen para ve kıymetlere denir.

- Bir yetkilinin konumunu kötüye kullanarak yapması gereken bir işi yapmaması veya yapmaması gereken bir işi yapması karşılığında kendisine veya başkalarına para, hediye veya başka herhangi bir ad altında haksız bir çıkar sağlaması olarak da tanımlayabileceğimiz rüşvet; haksız kazanç yollarından biridir ve din, ahlâk ve hukuk kurallarına tamamen aykırıdır.

- İslâm'ın üzerinde önemle durduğu adalet müessesesini yerle bir edecek en önemli hastalık olan rüşvet, şiddetle yasaklanmıştır. Ancak kişinin, gasp edilen hakkını almak için başka yol kalmadığı takdirde veya maruz kaldığı zulmü defetmek için verdiği rüşvetin haram kısma dâhil olmadığı söylenmiştir.

- Tarih boyunca, rüşvet hadiseleri, medenî milletlerin siyasî ve sosyal hayatlarında ciddî bir çıkmaz olagelmiştir. Günümüzde dünya ülkelerinde meydana gelen ve bütün dünya kamuoyunu meşgul eden rüşvet skandallarına pek sık tanık olmaktayız.

- Rüşvet olayı, birçok sosyal hastalığın baş sorumlusu olması sebebiyle küçümsenip geçilecek bir problem değildir. Kanunların tarafsız ve adil bir şekilde tatbikatını önlediği için, adalet mekanizmasına, dolayısıyla devlete karşı güveni sarsmaktadır. Devletin adaletinden emin olmayan insanlar, kendileri ihkâk-ı hak (kendi hakkını kendisi alma) yoluna

girmekte ve böylece kanun hâkimiyetini zedelemekte, anarşiye sebep olmaktadırlar. Hak sahipleri, hak ettiğini yasal yoldan alamayınca kabiliyet ve gayret sahipleri atalete itilmekte, kalkınmanın sosyal dinamiği rekabet sönmektedir.

Murakabe Bilinci İnsanı Rüşvetten Korur:

- لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ

- ***"İnsanı önünden ve ardından takip eden melekler vardır. Allah'ın emriyle onu korurlar. Şüphesiz ki, bir kavim kendi durumunu değiştirmedikçe Allah onların durumunu değiştirmez. Allah, bir kavme kötülük diledi mi, artık o geri çevrilemez. Onlar için Allah'tan başka hiçbir yardımcı da yoktur."***[1]

[1] Rad, 13/11.

Helal Lokmanın Önemini Bilmek Rüşvetten Korur:

- Rasulullah buyurdu ki:

- مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا قَطُّ خَيرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ، وَإِنَّ نَبِيَّ اللَّهِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَأْكُلُ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ

- *(Benî Adem'den) hiç kimse elinin emeğinden daha hayırlı bir taamı asla yememiştir. Allah'ın peygamberi Dâvud aleyhisselâm elinin emeğini yerdi."*[2]

---

[2] Buhari.

Rüşvetin Kötülüğü:

- وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

- ***“Aranızda birbirinizin mallarını haksız yere yemeyin. İnsanların mallarından bir kısmını bile bile günaha girerek yemek için onları hakimlere (işbaşındakilere) (rüşvet olarak) vermeyin.”[3]***

[3] Bakara, 2/188

- Ebu Hüreyre anlatıyor:

- لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَلرَّاشِيَ وَالمُرْتَشِيَ فِي الْحُكْمِ

- *"Rasûlullah hükümde rüşvet alan ve rüşvet veren [ve aracılık eden] kimseyi lanetlemiştir."*[4]

[4] Tirmizi.

- Peygamberimizin, zekat toplamak için gönderdiği bir memurun, dönüşünde: «Bu sizindir, şu da bana verilen hediyedir» demesine Rasulullah kızmış ve şöyle buyurmuştur:

- فَهَلَّا جَلَسْتَ فِي بَيْتِ أَبِيكَ وَأُمِّكَ، حَتَّى تَأْتِيَكَ هَدِيَّتُكَ إِنْ كُنْتَ صَادِقًا

- *Eğer doğru söylüyorsan, (git), anne-babanın evinde otur ve bu hediyeler sana gelsin, görelim*.[5]

---

[5] Müslim.

Rüşvet Çeşitleri

- Rüşvet dört kısım da ele alınabilir.
- 1. Hakim veya idareci olabilmek için verilen rüşvet.
- 2. Hakimin lehinde hüküm vermesini sağlamak için verilen rüşvet.
- 3. Bir kimse ile idarecinin arasını düzeltmek karşılığında üçüncü kişiye verilen rüşvet. Burada rüşvet veren ya idareciden gelecek bir zararı önlemek veya meşru bir menfaat elde etmek istemektedir.
- 4. Bir kimsenin malına ve canına bir zarar vereceğinden korktuğu kişiye verdiği rüşvet.

- Birinci ve ikinci maddede tarafların her ikisi için de vermek veya almak haramdır.
- Üçüncü madde yalnız alana haram, verene haram değildir.
- Dördüncü maddede de hüküm aynıdır. Çünkü bir müslümanın müslüman kardeşinin malına canına zarar vermemesi gerekir.

Haram Olmayan Rüşvet:

- Rüşveti, hakkı olmayan bir şeye ulaşmak için verilen mal veya menfaat diye tarif etmiştik. Buna göre başka bir yolla alamadığı hakkını elde etmek ve dinini ve ırzını zalimlerden korumak için verilen şey, verene göre rüşvet değildir. Ama alan için rüşvettir ve en çirkin haramlardandır. Sözünü ettiğiniz hakkınızı elde edebilmek için başka çareniz yoksa rüşvet vermenizde dinen sakınca yoktur. Ancak şartları sonuna kadar zorlamanız gerekir. Tâ ki, başkasının haram işlemesine de sebep olmuş olmayasınız.